

PL-SK
2007-2013

partnerstvo dia vspolného rozvoju

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

WÓJCIC Józefa

a l b a m

10 ROKOV S VAMI
ZILINSKY
samosprávny kraj

PL-SK
2007-2013

partnerstwo dla wspólnego rozwoju

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach
Programu współpracy transgranicznej Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013

Album został wydany w ramach projektu
„**REMINISCENCJE LITERACKIE**“
PL-SR/ZA/IPP/II/103

Nazwa: JÓZEFA WÓJCIK - album

Twórcy: Anna Mentel, Helena Kupczak
Żywiecka Biblioteka Samorządowa

Tłumaczenie: Igor Husák

Opracowanie graficzne i techniczne: Kamil Ďurný - Štúdio D, Čadca

Wydawca: Biblioteka Kysucka w Čadcy w kompetencjach
organizacyjnych działania Samorządu Województwa
Žylińskiego / Žilinského samosprávneho kraja/

Rok: 2012

W opracowaniu wykorzystano:

- *Nad Solą i Koszarawą* nr 4/275 z 2010 r.

- *Antologia poezji Grupa Literacka „Gronie” im.E.Zegadłowicza.Wybór
i opracowanie Agnieszka Kastelik-Herbuś. Żywiec 2008.*

Zdjęcia: Archiwum rodzinne oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Żywieckiej

Wydane w edycji, która powstała w ramach przedstawionego projektu:

Albumy znaczących pisarzy i publicystów – osobistości Kysuc i Żywca

WÓJCIK

Józefa

1922 - 2010

Józefa Wójcik ze swoim bratem Józefem Wójcikiem także pisarzem

„Groniarze” w miejscu urodzenia Emila Zegadłowicza; stoją od lewej: Józefa Wójcik, Andrzej Murański, Waleria Prochownik, NN, Lucyna Szubel, Helena Chłopek, NN, Anna Baruś, Hildegarda Filas-Gutkowska, Kazimiera Paciorek, Maria Grzegorek. Bielsko-Biała, 1988 r.

Stoją w pierwszym rzędzie od lewej: Anna Wernerowa, Hildegarda Filas-Gutkowska, Andrzej Murański, Helena Kudłaciak (za nią Tadeusz Śliż), Józefa Wójcik, Maria Grzegorek, Lucjan Zuzia. Siedzą członkinie rodziny Grzegorków. Węgierska Górka, 1984 r.

Gody u „Groniarzy”, Żywiec 2001 r., „Groniarze” z członkami zarządu TMZZ. Od lewej: Józef Janoszek, Stanisława Juraszek, Andrzej Murański, Józefa Wójcik, Wanda Młodońska, Władysława Klikowska.

Józefa Wójcik i Zofia Rączka

WÓJCIK

Józefa

Józefa Wójcik urodziła się 2 lipca 1922 w Wieprzu. Szkołę powszechną ukończyła w Wieprzu, a jednoroczną szkołę gospodarczą w Bielsku Białej.

Podczas okupacji hitlerowskiej skierowana została na przymusowe roboty u niemieckich „bauerów“, później zaś do kopania okopów m.in. w Polhorze i Namestowie.

Po wojnie pracowała jako tkaczka w zakładach „Lenko w Bielsku Białej i w Cegielni w Żywcu.

Od 1955 pracowała żywieckim browarze, skąd przeszła na emeryturę.

Mieszkała w Żywcu na Grojcu. Dała się poznać jako działaczka i organizatorka Kół Gospodyń Wiejskich.

Z estradą i teatrem zetknęła się już w szkole podstawowej gdzie powierzano Jej role pierwszoplanowe. W 1946 r. z Jej inicjatywy powstał amatorski zespół teatralny, który wystawił sztukę „Wesele góralskie od Żywca“, autorstwa jej brata Józefa Nowaka.

W 1972 roku, na akademii w żywieckim browarze wygłosiła najbardziej popularną gawędę o Grojcu. Po tym występie posypały się kolejne propozycje udziału w imprezach folklorystycznych. Osiągane sukcesy sprawiły, że swoje utwory kilkakrotnie prezentowała na antenie radia i telewizji. Brała też udział w artystycznych wozach zagranicznych.

Swoimi gawędziarskimi występami uświetniała repertuar Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Gronie“ - działającego przy Żywieckich Zakładach Papierniczych. Wielokrotnie oklaskiwali Ją miłośnicy folkloru na estradach, „Tygodnia Kultury Beskidzkiej“ w Żywcu, Szczyrku i Wiśle.

Zapraszana była na różne uroczystości lokalne, akademie, jubileusze, na których w góralskim stroju przez siebie samą wykonanym, czystą gwarą grojecką, opowiadała: gawędy, legendy, godki i humoreski swojego autorstwa.

Brała udział w „Posiadach Gawędziarskich“ organizowanych w ramach imprezy - „Babiogórskiej Jesieni„. Z imprez tych Józefa Wójcik wracała zawsze jako laureatka z nagrodą.

Od roku 1972 uczestniczyła w imprezie folklorystycznej „Sabałowe Bajania - ogólnopolski konkurs gawędziarzy, instrumentalistów i śpiewaków ludowych w Bukowinie Tatrzańskej”. W konkursie gawędziarzy Józefa Wójcik odnosiła wielkie sukcesy.

Od 1972 roku udzielała się w Towarzystwie Miłośników Ziemi Żywieckiej, które objęło mecenat nad Jej gawędziarską pasją.

Specjaliści wysoko oceniali Jej oryginalny strój, autentyczną gwarę i doskonałą dykcję. Za działalność artystyczną oraz folklorystyczną odznaczona została w 1994 roku, odznaką „Zasłużony Działacz Kultury“.

Publikowała w „Dzienniku Ludowym”. Dorobek literacki to 78 gawęd wywodzących się z rodzinnej tradycji powstałej na zboczach Grojca. Gawędy Józefy Wójcik drukowane są w książce Jej brata Józefa Nowaka „Godki z Grojca dziadka i babki nieboscyków (Panie łodpuść im ta grzychy)”. Warszawa 1989.

Józefa Wójcik zmarła 5 lutego 2010 roku w Żywcu.

JÓZEFA WÓJCIK

Józefa Wójcik sa narodila 2. júla 1922 vo Wieprzu. Všeobecnú školu ukončila vo Wieprzu a jednoročnú hospodársku školu v Bielsku Białej. Počas hitlerovskej okupácie bola na nútených prácach v nemeckých "bauerów,, a neskôr zasa pri kopaní zákopov a iných prácach v Polhore a Námestove. Po vojne pracovala ako tkáčka v závode „Lenko” v Bielsku Białej. Neskôr bola zamestnaná v tehlárňach v Żywci. Od roku 1955 pracovala v żywieckom pivovare, odkiaľ odišla na dôchodok.

Žila v Żywci na Grojcu. Bola známa ako účinkujúca a organizátorka Kruhov dedinských gazdiniiek. S estrádami a s divadlom sa stretla už na základnej škole, kde bola poverená hlavnými úlohami. V roku 1946 z jej iniciatívy vznikol amaterský divadelný spolok, ktorý vystupoval s hrami Gorálske veselie od Żywca (Wesele góralskie od Żywca), ktorých autorom bol jej brat Józef Nowak. V roku 1972 na akademii v żywieckom pivovare bolo vyhlásené jej rozprávanie o Grojcu za najpopulárnejšie. Po tomto vystúpení si postupne vypracovávala návrhy na vystúpenia na folklórnych podujatiach. Dosahovala pravidelne úspech. Svoje útvary prezentovala niekoľkokrát vo vysielaní rádia a televízie. Zúčastňovala sa aj zahraničných umeleckých výjazdov. Svojimi besiedkovými vystúpeniami dodávala lesk programu Regionálnemu súboru piesni a tancov „Gronie” – pôsobiaceho pri Żywieckych papiernických závodoch. Veľakrát si prišli na svoje milovníci folklóru na estrádach Týždeň beskydskej kultúry v Żywci, Szczyrku a Wisle.

Bola pozývaná na rôzne lokálne slávnosti, výročia, jubileá, na ktorých oblečená do goralského kroja, rozprávala v grojeckom nárečí rozprávania, legendy, humoresky vlastnej tvorby. Zúčastňovala sa rozprávačských stretnutí organizovaných v rámci podujatia Babiogorskej jesene. Z podujatí sa Józefa Wójcik vždy vracala ako laureátka s oceneniami.

Od roku 1972 sa zúčastňovala folklórnych podujatí "Sabałowe Bajania! – celopoľskej súťaže ľudových rozprávačov, hudobníkov a spevákov v Tatranskej Bukovine. V súťaži rozprávačov Józefa Wójcik si odniesla veľký úspech.

Od 1972 roku podieľala sa na práci Spolku milovníkov Żywieckej zeme, ktorý sa stal mecenášom nad jej rozprávačskou záľubou.

Špeciálne vysoko ocelili jej originálny postoj, autentickú reč a dokonalý prejav. Za umeleckú pôsobnosť a zároveň folklorne významenia dostala v roku 1994 odznak „Zaslúžili pracovník kultúry”.

Publikovala v Ludovom denníku (Dzienniku Ludowym). Výsledkom literárnej práce je 78 rozprávání o rodinnej tradícii pochádzajúcich z úbočí Grojca. Rozprávania Józefy Wójcik boli vydané knižne jej bratom Józefom Nowakom pod názvom „Godki z Grojca dziadka i babki nieboscyków (Panie łodpuść im ta grzychy)”, ktoré vyšli vo Varšave v roku 1989.

Józefa Wójcik zomrela 5. ferbuára 2010 v Żywci.